

📖 نقد کتاب

رامین جهان‌پور

نگاهی به رمان «پسران جزیره» معلق میان خاطره و داستان

داستان «پسران جزیره» که با عنوان رمان نوجوان به قلم حسین فتاحی منتشر شده است، در مورد پسر ۱۳ساله‌ای به نام رحمان است که دبستگی زیادی به مادر بزرگش دارد، اما مادر بزرگش در دست

سربازان یعنی اسپر است. او به همراه چند نوجوان دیگر با تلاش بسیار و بعد از مواجه شدن با خطرات زیاد بالاخره مخفیگاه بعضی‌ها را پیدا می‌کند و مادر بزرگش را از دست‌بعثی‌ها نجات می‌دهد. این رمان با زاویه دید اول شخص مفرد از زبان نوجوان اول قصه که همان رحمان است روایت می‌شود.

بدیهی است که هر نویسنده‌ای برای شروع داستان کوتاه یا رمانش احتیاج به ترفندهایی دارد تا به قول «استیون کینگ» نویسنده امریکایی، فلاش را به تفکر مخاطب گیر بدهد، وگرنه مخاطب مثل یک ماهی از دستش فرار خواهد کرد، پس پاراگراف‌های آغازین و صفحات اولیه یک داستان معمولاً سرنوشت یا اثر از مشخص می‌کنند. گاهی در داستان‌نویسی مدرن بعضی از نویسندگان، آغاز داستان‌شان را با یک دیالوگ مهیج یا یک صحنه خارق‌العاده یا یک حادثه هیجان‌انگیز شروع می‌کنند تا مخاطب را جذب کتاب کنند. داستان «پسران جزیره» به شکلی کاملاً کلاسیک شروع می‌شود.

نویسنده در پنج صفحه اول داستان از زبان راوی که همان رحمان است فقط به معرفی دوستانش و نیروهای ایرانی که می‌شناسد، می‌پردازد، بدون هیچ توصیف و فضاسازی و دیالوگی و عجیب اینکه در صفحات اول داستان هنوز نمی‌دانیم زمان و مکان داستان کجاست و ماجرای قصه در کدام منطقه ایران رخ می‌دهد. در آغاز ما فقط با چند تیپ روبه‌رو هستیم که اسمشان را از زبان رحمان می‌شنویم. این تیپ‌ها که بعداً تبدیل به شخصیت می‌شوند، هیچ کمکی در تندتر شدن ضرباهنگ داستان و حتی برانگیختن حس کنجکاو مخاطب در خواندن کتاب نمی‌کنند. بعد از گذشت چند صفحه راكد، اولین تعلیقی که در ساختار داستان ایجاد می‌شود پیداشدن سرنو کله یک ماشین گشت عراقی است که از راه می‌رسد و رحمان و دوستانش آن را از دور می‌بینند و در واقع این اولین اتفاقی جدی این رمان است.

در فصل‌های میانی، کم‌کم داستان از حالت خاطره بیرون می‌آید و ضرباهنگ آن تند می‌شود و کم‌کم اوج و فرود داستان شکل می‌گیرد. پس با این تفصییل می‌توان گفت که نویسنده در این داستان، کشمکش و واکنش‌های طبیعی و شخصیت‌پردازی‌ای که روی کاراکترهای داستان انجام می‌دهد و شکل‌گیری گره داستان و ایجاد دیالوگ کم‌کم کتاب از قالب خاطره خارج می‌شود و شکلی داستانی به خود می‌گیرد. نکته جالب توجه در این داستان، کشمکش و واکنش‌های طبیعی و قابل لمس نوجوان اول داستان و دیگر دوستان رزمنده‌اش در جدال با سربازان عراقی است که به خوبی تشریح شده.

همچنین نثر ساده و روان فتاحی هم به پیشبرد داستان کمک کرده است. دمان پسران جزیره گوشه دیگری از مبارزات نوجوانان این مرز و بوم را در برابر تجاوز دشمن بعضی به خاک وطن نشان می‌دهد. این رمان در ۱۷۶ صفحه توسط انتشارات امیرکبیر منتشر شده است.

📖 کتاب

«هر چه شما بگوئید، ار باب!»

روایتی از وابستگی پهلوی‌ها به بیگانه

کتاب «هر چه شما بگوئید، ار باب!» بخش‌هایی است از حوادث و وقایعی که استبداد کهن نشان‌دهنده اطاعت و خضوع و پادشاه پهلوی در برابر بیگانگان است و اینکه تسلیم نظرات و خواسته‌های آنان شده‌اند.

وابستگی پهلوی به قدرت‌های بیگانه یعنی انگلیس و پس از آن آمریکا، بلایی بود که به فسفاد رژیم پهلوی اضافه شد. رژیم پهلوی هم فاسد بود و هم وابسته، گوشش به زبان و خواست ارباب بود، اگر چه گاه خود را مستقل نشان می‌داد و ادای کشورهای مستقل را درمی‌آورد. اعتراف انگلیسی‌ها به باوردن رضاخان و دست‌رس همگان و از واضحات تاریخی است که خود اعضای خاندان پهلوی هم به آن اعتراف کرده‌اند.

حادثی در دوران رضاخان و محمدرضا پیشش آمد که این وابستگی با شدت بیشتر و صریح‌تر و روشن‌تر نمایان شد. ناقلان این حوادث و رخدادها، گاه مأموران انگلیسی، امریکایی و گاه مقامات ایرانی هستند که واسطه و انتقال‌دهنده پیام‌ها بوده‌اند و بعضی از وقایع هم مستقیماً از سوی این دو پادشاه فاسد و وابسته نقل و ضبط شده است.

📖 بازیگری

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز
مدیرعامل و مدیرمسئول: عبدالله گنجی
سر‌دبیر: غلامرضا صادقیان
آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری
تقاطع میزای شیرازی، پلاک ۲۸۴
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۳۴۱۶۵۴
روابط عمومی: ۸۸۴۹۸۴۴۸، نامبر: ۶-۸۸۴۵۶۳۴۴
توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۸۸۸۶۲۱۹۴
چاپ تهران: چاپخانه روزنامه جوان
www.javanonline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۶۰۷۳ |
دوشنبه ۲۶ آبان ۱۳۹۹ |
۳۰ ربیع‌الاول ۱۴۴۲ |
اذان ظهر: ۱۱:۴۹ |
غروب آفتاب: ۱۶:۵۷ |
مغرب: ۱۷:۱۶ |
بیمه‌شنب‌شعر: ۰۶۰۲۳۰۰۶ |
اذان صبح فردا: ۵:۱۵ |
طلوع آفتاب فردا: ۰۶:۴۲ |

بی‌نمک‌بازی روی حوصله مخاطب

موقعیت‌های سریال «صفر بیست و یک» به کم‌دی ربطی ندارد و بده‌بستان رضویان و انصاری شوخی‌های نخ‌نماشده‌ای است که بارها در سریال‌های دیگر دیده‌ایم

■ افشین علیار

ساخت آثار کم‌دی در رسانه ملی همیشه از اولویت‌ها بوده است. اغلب این آثار از بعد انقلاب اسلامی در دهه‌های مختلف اهمیت قابل توجهی داشته‌است. این آثار

در قالب‌های مختلف مانند جنگ‌های شبانه ساخته می‌شدند، ساخت این گونه آثار برای مخاطب جذابیت بیش از حدی داشت. در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ این کم‌دی‌ها به اوج رسیدند و اغلب آنها از نظر کیفی نتوانستند مخاطبان زیادی را به خود جلب کنند.

حضور مهران مدیری و رضا عطاران به عنوان نویسنده و کارگردان و بازیگر نکته کلیدی این آثار بود که می‌توانستند در موازات سرگرمی برای مخاطب با استفاده از نوع موقعیت‌های کم‌دی چشم‌اندازی هم به مسائل اجتماعی داشته باشند اما با ورود به دهه ۹۰ کم‌دی‌سازی در تلویزیون به سمت و سوی دیگری رفت.

حالا که ۹سال از این دهه سپری شده است، ما می‌توانیم تنها به چند اثر کم‌دی بسند، کنیم که تلویزیون بارها آنها را بازپخش کرده است، به طور مثال سریال ساختمان پزشکان، پژمان یا لیسانه‌ها از مهم‌ترین سریال‌های کم‌دی هستند که در دهه ۹۰ ساخته شده‌اند و همچنان مخاطبان خود را دارند، و یژی ماندگاری این چند سریال قطعاً به لحاظ محتوایی و ساختاری آنهاست و اینکه مخاطب می‌تواند با آنها همذات‌پنداری داشته باشد.

اما در سال کنونی قضیه کمی متفاوت شده است. با وجود ویروس جهانی کرونا تلویزیون باید آثار کم‌دی جذابی را بسرای مخاطبان پخش کند که مخاطب برای در خانه ماندن ترغیب شود اما بعد از پایان محرم و صفر، شبکه ۳ سیما سریالی را روانه آنتن کرده که بعد از سه قسمت از آن با انتقادهای فراوانی مواجه شده است.

مجموعه «صفر بیست و یک» که قرار بوده یک اثر کم‌دی باشد و مردم در بختند، تبدیل به یک اثر لوس و سطحی شده است. جواد رضویان و سیامک انصاری که از بازیگران ثابت مجموعه‌های کم‌دی مهران مدیری بودند، این بار به طور

📖 حکمت

امام(رضاع):

هر کس اندوه و مشکلی را از مؤمنی

برطرف کند، خداوند در روز قیامت

اندوه را از قلبش برطرف سازد.

(اصول کافی، ج ۲، ص۲۴۸)

| روزنامه جوان | شماره ۶۰۷۳ |
دوشنبه ۲۶ آبان ۱۳۹۹ |
۳۰ ربیع‌الاول ۱۴۴۲ |
اذان ظهر: ۱۱:۴۹ |
غروب آفتاب: ۱۶:۵۷ |
مغرب: ۱۷:۱۶ |
بیمه‌شنب‌شعر: ۰۶۰۲۳۰۰۶ |
اذان صبح فردا: ۵:۱۵ |
طلوع آفتاب فردا: ۰۶:۴۲ |

📖 نما حسین کشتکار

📖 گزارش

مسابقه «رخداد» و هذیان‌گویی بی‌بی‌سی فارسی

■ مصطفی شاه‌کرمی

مسابقه تلویزیونی «رخداد» که از شبکه افق پخش می‌شود، در یکی از قسمت‌ها سؤالاتی درباره چند چهره که در ایران جاسوسی می‌کردند پرسید که منجر به واکنش‌های زیادی از جمله در شبکه بی‌بی‌سی فارسی شد. «رخداد» عنوان مسابقه‌ای تلویزیونی با محوریت موضوعات تاریخی و سیاسی است که بخش آن چند وقتی است از شبکه افق سیما آغاز شده است. انتشار یک ویدئوی کوتاه قابل تأملی از سوسی برخی رسانه‌ها از جمله بی‌بی‌سی فارسی شد.

در این ویدئوی تقریباً یک دقیقه‌ای محمدرضا شهبازی چهره شناخته شده طنز کشورمان که اجرای این مسابقه را بر عهده دارد، پس از نشان دادن تصویری که در آن نزار زاکا، نازنین زاغری را تکلیف، عبدالرسول درّی‌صفهانی و جیسون رضائیان دیده می‌شود از شرکت‌کنندگان سؤالاتی را در دست‌های خود نشان می‌دهد. این مسابقه موجب واکنش‌های جاسوس ژوز خیر چه وقت دولت انگلیس برای آزادی این جاسوس دو تابعیتی ایرانی- انگلیسی و درخواست بوریس یونسف از شرکت‌کنندگان سؤال می‌شود.

همچنین در این ویدئو مجری مسابقه، رخداد از درّی‌صفهانی به عنوان یکی از اعضای تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای که از آنها اتهام جاسوسی دستگیر شد و نیز نحوه جاسوسی نزار زاکا سؤالاتی را مطرح می‌کند. بی‌بی‌سی فارسی به عنوان مجری این مسابقه شیبیه پازل هزار که شود که هر تکه از این سریال نمونه مسخوخ شده آثار قبلی است. باز هم باید اشاره‌ای به ضعف تمامی بازیگران داشته باشیم. بازی‌ها به شدت مبتدیان‌ه است، نگار عابدی، رویا میرعالمی، امیر حسین رستمی و سیامک طهمورث ضعیف‌ترین بازی‌ها را در این سریال ارائه داده‌اند.

نکته این است، در حالی که سریال «صفر بیست و یک» از شبکه ۳ پخش می‌شود، مخاطب ترجیح می‌دهد تکرار «مسافران» از شبکه آی‌فیلیم و «نون‌خ» از شبکه اول تماشا کند.

📖 تلویزیون

جای خالی یک اثر قرآنی در کارنامه حاتمی‌کیا

ابراهیم در حال بازنویسی فیلمنامه موسی (ع) است

ابراهیم حاتمی‌کیا ادای دین به زنده‌یاد فرح‌الله سلحشور و نیز جای خالی اثر قرآنی در کارنامه خود را از دلایل اصلی قبول کارگردانی سریال حضرت موسی(ع)

عنوان کرد و از بازنویسی فیلمنامه این سریال خبر داد. به گزارش «جوان» به نقل از روابط عمومی رسانه ملی، ابراهیم حاتمی‌کیا که از مدتی پیش متن فیلمنامه سریال موسی(ع) را در دست گرفته، هم‌اکنون مشغول بازنویسی این فیلمنامه است تا بتواند هر چه زودتر کار خود را آغاز کند. این سریال الف ویژه تلویزیون که زیر نظر مرکز سیمافیلم تولید می‌شود، از بازیگران خارجی هم در کنار بازیگران ایرانی انتخاب‌شده از سراسر کشور استفاده خواهد کرد.

مذاکره مسئولان رسانه ملی با حاتمی‌کیا از حدود دو ماه پیش آغاز شده بود که در نهایت این کارگردان شناخته‌شده سینما و تلویزیون کارگردانی این سریال را پذیرفت. حاتمی‌کیا با بیان اینکه پذیرفتن کارگردانی این سریال را نوعی ادای دین به مرحوم سلحشور می‌داند، تأکید کرده است: در میان آثار متعددی که ساخته‌ام جای یک کار قرآنی را خالی می‌بینم و به همین علت

بالتگیزه و علاقه این مسئولیت‌سنجین را می‌پذیرم. ابراهیم حاتمی‌کیا تاکنون کارگردانی دوسریال تلویزیونی «خاک‌سرخ» و «حلقه سبز» را در آغاز و میانه دهه ۸۰ در کارنامه کاری خود دارد و سریال حضرت موسی(ع) نخستین کار تاریخی او در میان کارهای تلویزیونی و سینمایی‌اش به شمار می‌رود. حاتمی‌کیا ۹۹ساله، ساخت ۲۰فیلم سینمایی را در کارنامه کاری خود دارد

و تاکنون حدود ۴۰جایزه داخلی و خارجی را از آن خود کرده که

^[1] ابراهیم حاتمی‌کیا ادای دین به زنده‌یاد فرح‌الله سلحشور و نیز جای خالی اثر قرآنی در کارنامه خود را از دلایل اصلی قبول کارگردانی سریال حضرت موسی(ع)

^[2] عنوان کرد و از بازنویسی فیلمنامه این سریال خبر داد

^[3] به گزارش «جوان» به نقل از روابط عمومی رسانه ملی، ابراهیم حاتمی‌کیا که از مدتی پیش متن فیلمنامه سریال موسی(ع) را در دست گرفته، هم‌اکنون مشغول بازنویسی این فیلمنامه است تا بتواند هر چه زودتر کار خود را آغاز کند

^[4] این سریال الف ویژه تلویزیون که زیر نظر مرکز سیمافیلم تولید می‌شود، از بازیگران خارجی هم در کنار بازیگران ایرانی انتخاب‌شده از سراسر کشور استفاده خواهد کرد

^[5] مذاکره مسئولان رسانه ملی با حاتمی‌کیا از حدود دو ماه پیش آغاز شده بود که در نهایت این کارگردان شناخته‌شده سینما و تلویزیون کارگردانی این سریال را پذیرفت